

RAPPORT
NATURINVENTERING LUNDBYLEDEN

2014-08-29

Uppdrag: 256376, Naturinventering Lundbyleden

Titel på rapport: Naturinventering Lundbyleden

Status: Koncept

Datum: 2014-08-29

Medverkande

Beställare: ÅF Infrastructure AB

Kontaktperson: Caroline Möller och Anna Alvarsson

Konsult: Tyréns AB, underkonsult Calluna AB

Uppdragsansvarig: Åsa Röstell

Handläggare: Åsa Röstell, Tyréns AB och Tove Adelsköld, Calluna AB

Fältarbete: Åsa Röstell, Tyréns AB och Tove Adelsköld, Calluna AB

Fotografier: Tove Adelsköld, Calluna AB

Kvalitetsgranskare: Jakob Sörensen, Calluna AB

Tyréns AB

Lilla Badhusgatan 2
411 21 Göteborg
Besök: Lilla Badhusgatan 2

Tel: 010 452 20 00

www.tyrens.se

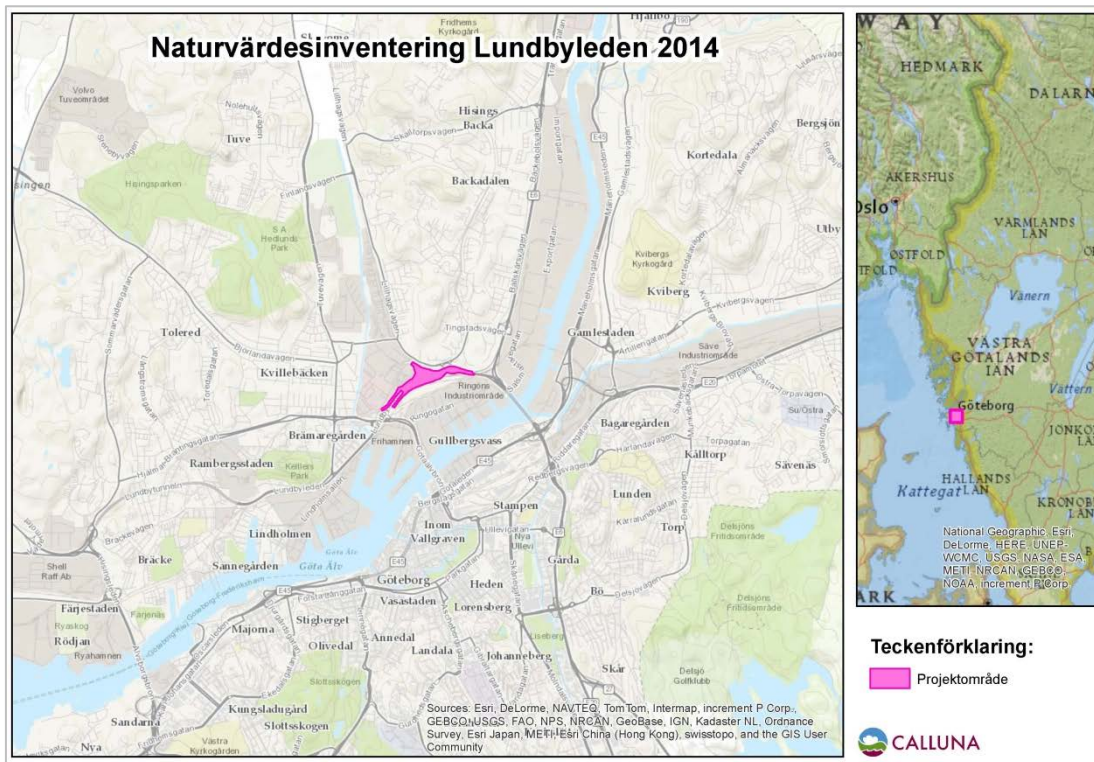
Säte: Stockholm
Org.Nr: 556194-7986

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	4
1.1	Metod.....	4
1.2	Bakgrundsinformation.....	5
2	Beskrivning och bedömning.....	6
2.1	Naturvärdesobjekt	6
2.2	Generella biotopskydd.....	7
2.3	Skyddade arter.....	7
2.4	Delområden	8
2.4.1	Delområde A	8
2.4.2	Delområde B	10
2.4.3	Delområde C.....	12
2.4.4	Delområde D.....	14
2.4.5	Delområde E	16
2.4.6	Delområde F	18
2.4.7	Delområde G.....	20
3	Värden och rekommendationer	22
3.1	Värden	22
3.2	Rekommendationer	23
4	Referenser.....	24

1 Inledning

Trafikverket planerar att bygga om Lundbyleden mellan Ringömotet och Brunnsbomotet i Göteborgs kommun (figur 1). På uppdrag av ÅF Infrastructure har Tyréns AB och Calluna AB utfört en naturvärdesinventering samt väggkantsinventering. Inventeringen kommer att utgöra underlag till den miljökonsekvensbeskrivning som ska tas fram.

Figur 1. Översiktskarta Lundbyleden, Göteborgs kommun

1.1 Metod

Fältinventeringen skedde den 2 juli 2014 av Åsa Röstell, Tyréns AB och Tove Adelsköld, Calluna AB. Vädret var växlande med inslag av rejäla åskskurar. Temperaturen låg kring 18° C och vinden var svag. Vägkanterna var slagna vid inventeringen.

Naturvärdesinventeringen utgår till stor del från standarden SS 19 90 00 för *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI)* (den ännu ej fastställda version som använts i projektet har datum 2014-02-04). Syftet med en sådan naturvärdesinventering är att säkert identifiera, avgränsa och dokumentera geografiska områden av betydelse för biologisk mångfald. Resultatet ska avspegla verkliga skillnader i betydelse för biologisk mångfald. Naturvärdesbedömningen resulterar i antingen lågt värde eller en naturvärdesklass:

- Naturvärdesklass 1 – Högsta naturvärde
- Naturvärdesklass 2 – Högt naturvärde
- Naturvärdesklass 3 – Påtagligt naturvärde
- Naturvärdesklass 4 – Visst naturvärde (används ibland).

Ambitionsnivån för denna inventering har varit att detaljeringsgraden skall motsvara "fält detalj", d.v.s. en upplösning där naturvärdesobjekt av storlek 10 m² eller större kartläggs. Tillägg i form av "Naturvärdesklass 4" och "Generellt biotopskydd" har använts. I övrigt hänvisas till metoden. Eftersom flera av de inventerade ytorna är vägkanter eller naturtypen "Bebyggd och hårdgjord mark" enligt standarden, har utöver indikatorarter från ängs- och betesmarksinventeringen listan över naturvårdsintressanta arter i *Arbetsmanualen för inventering och identifiering av artrika vägkanter* (Trafikverket 2012) använts.

1.2 Bakgrundsinformation

Före fältinventeringen har ortofoton och fynduppgifter från Artportalen studerats.

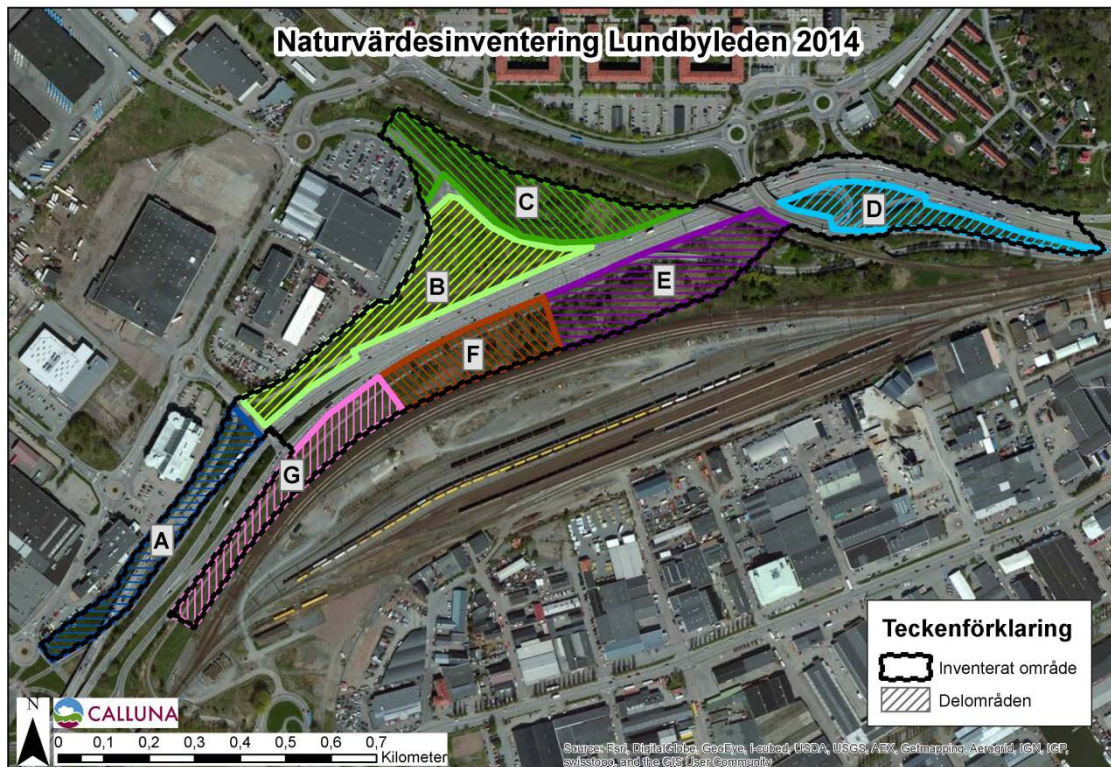
De flesta fynd i Artportalen ligger inte direkt inom inventerat område, men det finns ett antal i närområdet. På bangården söder om inventerat område har bland annat olika insekter såsom korgsandbi, smygstekellik glasvinge (rödlistad NT), bivarg och allmän taggmätare, samt växterna ryssgubbe, knytling, kardvädd och pimpinellros (rödlistad RE) noterats. Ett antal fåglar har noterats i eller i närheten av området, bland annat törnsångare, svarthätta, rödstjärt, grönfink, kärnsångare, silltrut (rödlistad NT), gråtrut (rödlistad NT) och ladusvala. Precisionen i observationerna i Artportalen är ibland låg, framför allt vad gäller äldre fynd. Fåglar och en del insekter rör sig dessutom över stora områden.

Större sälg i delområde C.

2 Beskrivning och bedömning

Området har av praktiska skäl delats in i delområden (figur 2).

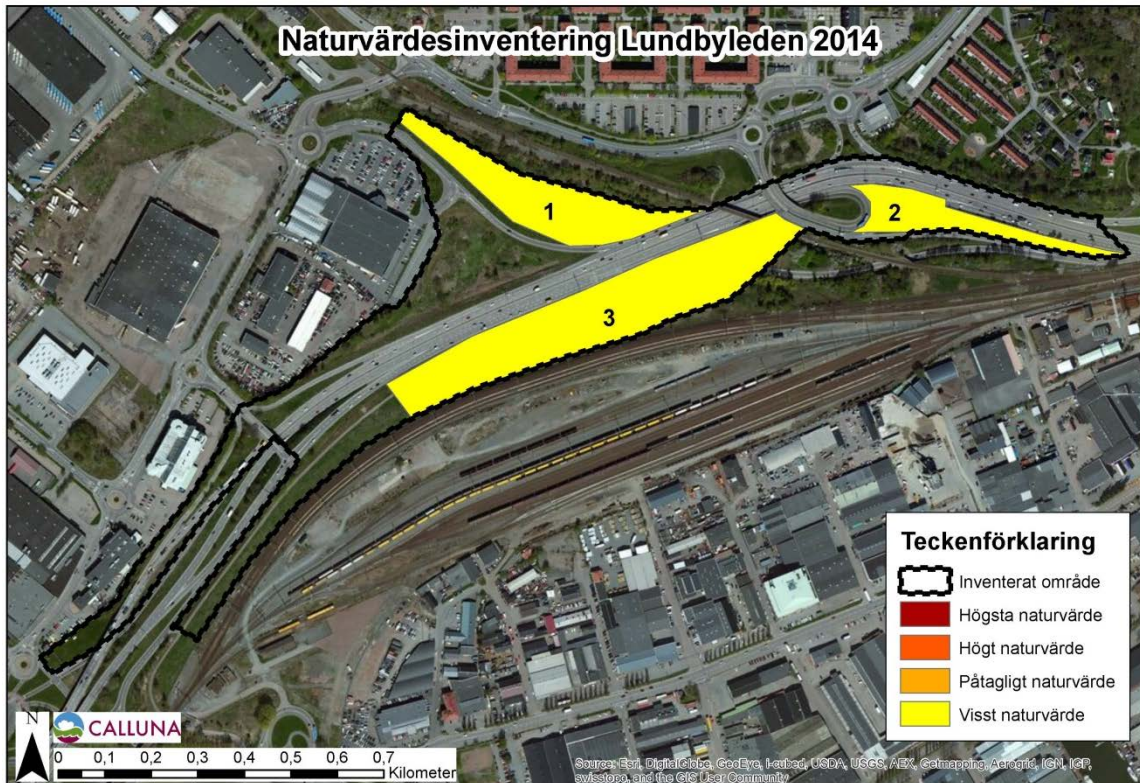
Figur 2. Översikt inventeringsområde och delområden Lundbyleden

2.1 Naturvärdesobjekt

Tre naturvärdesobjekt har noterats (tabell 1 och figur 3). Alla tre bedöms vara Klass 4 – Vissa naturvärden. För beskrivning se respektive delområde (Observera att inte hela delområdena alltid är klassade som naturvärdesobjekt).

Tabell 1. Naturvärdesobjekt

Naturvärdesobjekt	Delområde
1	C
2	D
3	E & F

Figur 3. Naturvärdesobjekt

2.2 Generella biotopskydd

Inga biotoper som omfattas av det generella biotopskyddet har noterats. Däremot finns en damm och ett större dike som har värden, men eftersom de inte ligger i jordbrukslandskap är de inte skyddade enligt det generella biotopskyddet.

2.3 Skyddade arter

Tre rödlistade arter noterades: skogsalm (sårbar VU), ask (sårbar VU) och pimpinellros (nationellt utdöd RE). Majoriteten av fynden av skogsalm och ask är i form av sly eller väldigt unga träd, men i delområde B finns en skogsalm i klenare dimension. Pimpinellros är mycket ovanlig och betecknas som utdöd i Sverige, de fynd som görs är oftast förvildade trädgårdsvarianter. Det aktuella fyndet är med all sannolikhet en sådan förvildad variant.

Alla fåglar omfattas av Artskyddsförordningen (SFS 2007:845). En av de fåglar som noterats, gransångare, har minskat med minst 50 % mellan 1975 och 2005. Sådana arter, tillsammans med de arter som är rödlistade och de som ingår i EU:s fågeldirektiv, bör ges speciell uppmärksamhet.

2.4 Delområden

2.4.1 Delområde A

Delområde A sett västerut.

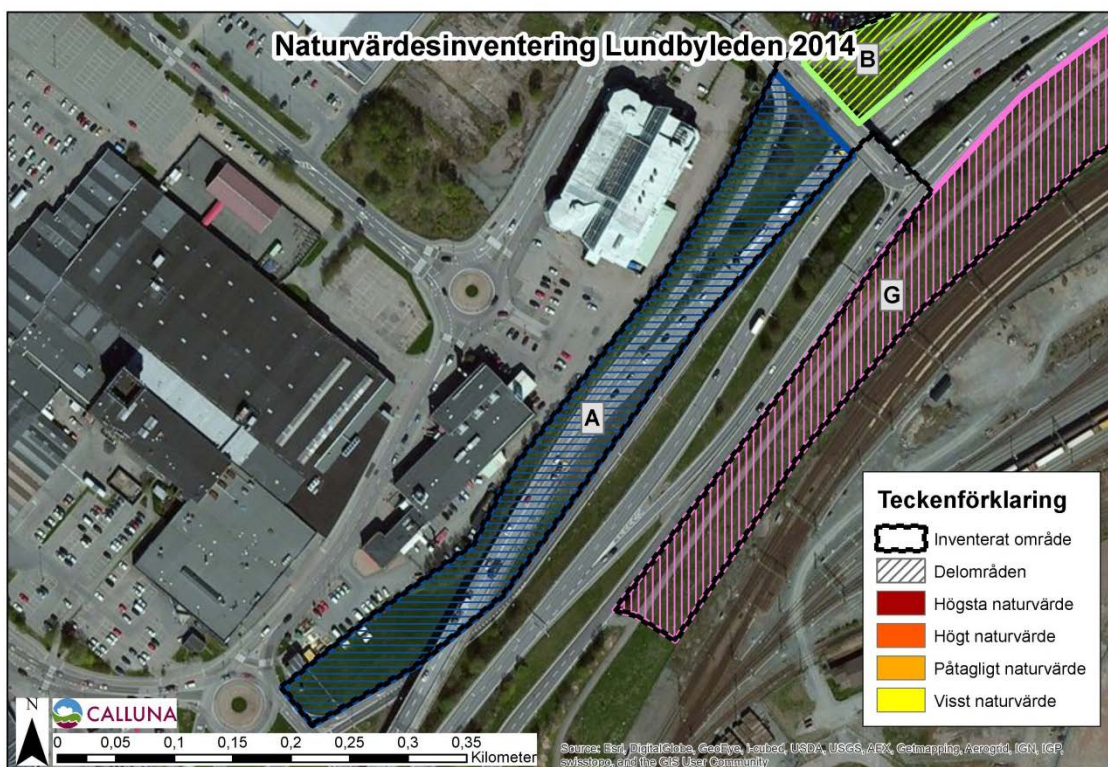

Delområde A åt nordost.

Området består till största delen av körfält och påfarter, mellan dessa finns klippta gräsytor och buskage som verkar vara planterade (figur 4). I fältskiktet växer bredbladiga gräs, vitklöver, groblad, palsternacka, rölleka, brännässla, gråbo, besöksöta, kamomill, hallon, mjölkört, åkertistel, renfana och mörkt kungsljus. Ett exemplar av den invasiva och giftiga arten jättebjörnlöka noterades också. I buskskiktet växer vresros, druvfläder och Cotoneaster, samt sly av skogsalm, björk och asp. En träddridå bestående av pil och björk finns längs bebyggd yta i nordväst. Sorkhål och fågelarten pilfink noterades. På södra sidan vägbanan, utanför inventerat område, finns ett antal något större lindar.

Naturvårdsarter: Den rödlistade arten skogsalm. Indikatorarterna renfana och mörkt kungsljus som indikerar värdefulla vägkanter.

Naturvärdesklass: Övrigt område. Biotopvärdet och artvärdet är obetydligt. Den rödlistade arten skogsalm finns, men endast i mycket klena dimensioner.

Figur 4. Delområde A

2.4.2 Delområde B

Delområde B, vy västerut.

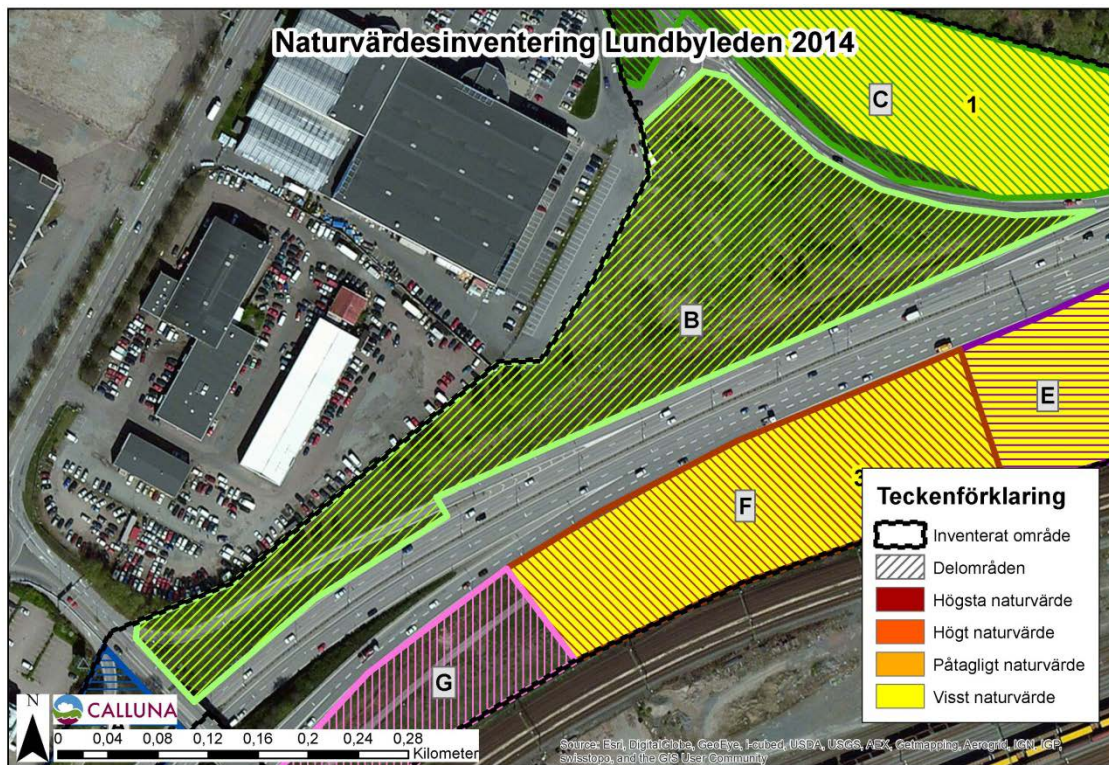

Delområde B, det vassbevuxna diket.

Delar av området består av klippt gräsmatta, men mellan detta och vägen finns ett större dike med vass intill vilket det växer åkertistel, hallon, nyponros, mjölkört samt en annan dunörtsart (figur 5). Mindre buskage med almsly finns också samt ett parti med unga träd (lönn, björk, skogsalm). En stor del av ytan öster om den stora byggnaden (Biltema) som på ortofotot ser ut som natur är nu parkeringsyta. Diket var vid besöket vattenfyllt.

Naturvårdsarter: Den rödlistade arten skogsalm. Indikatorarten nyponros som indikerar värdefulla vägkanter.

Naturvärdesklass: Övrigt område. Biotopvärdet och artvärdet är obetydligt (den enstaka förekomsten av en rödlistad art till trots).

Figur 5. Delområde B

2.4.3 Delområde C

Delområde C, vy åt öster

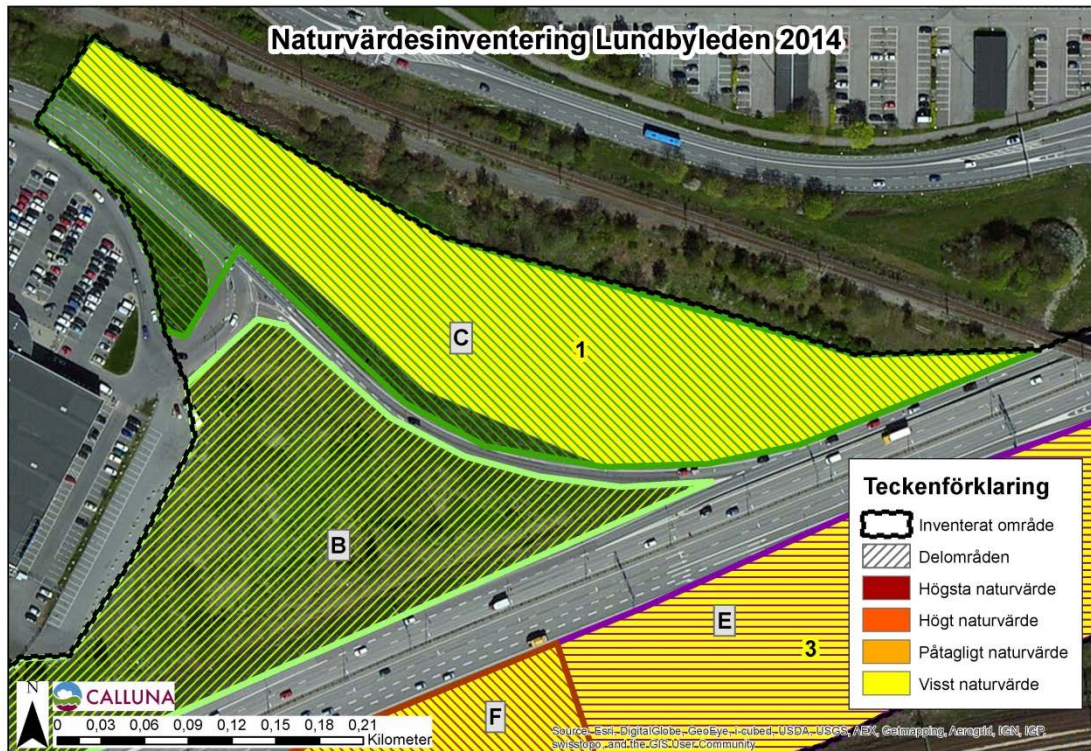

Delområde C med brynmiljön och dammen

Ett lite större område med klippta gräsytor samt små dungar och buskage, varav en del verkar vara planterade (figur 6). I fältskiktet växer bland annat hundkex, maskros, käringtand, gråbo, luddlosta, revsmörblomma, luddtåtel, vitklöver, brännässla och bredbladiga gräs. Här växer också ett stort parti med den invasiva och giftiga arten jättebjörnloka. I busk- och trädskiktet växer äkta fläder, poppel, glasbjörk, rönn, snöbär, viden, sälg, rosor, skogsalm, vildapel, slån, hassel, vresros och päron. Dessa bildar fina brynmiljöer, framför allt dungen i söder. Sälgen som växer i kanten av den södra dungen är stor och flerstammig. I söder finns en damm som till största delen är igenväxt med vass. Mycket småfågel uppehåller sig i vassen och buskagen runt om, bland annat hördes gransångare. I området finns spår efter kaniner.

Naturvårdsarter: Den rödlistade arten skogsalm. Indikatorarten käringtand som indikerar värdefulla vägkanter. Fåglar som minskat med mer än 50 % mellan 1975 – 2005: gransångare.

Naturvärdesklass: Klass 4 – Visst naturvärde (naturvärdesobjekt 1). De många blommande och bärande buskarna och dammen skapar en värdefull mosaik som ger ett visst biotopvärde. Artvärdet är obetydligt

Figur 6. Delområde C med naturvärdesobjekt 1.

2.4.4 Delområde D

Delområde D vy öster ut

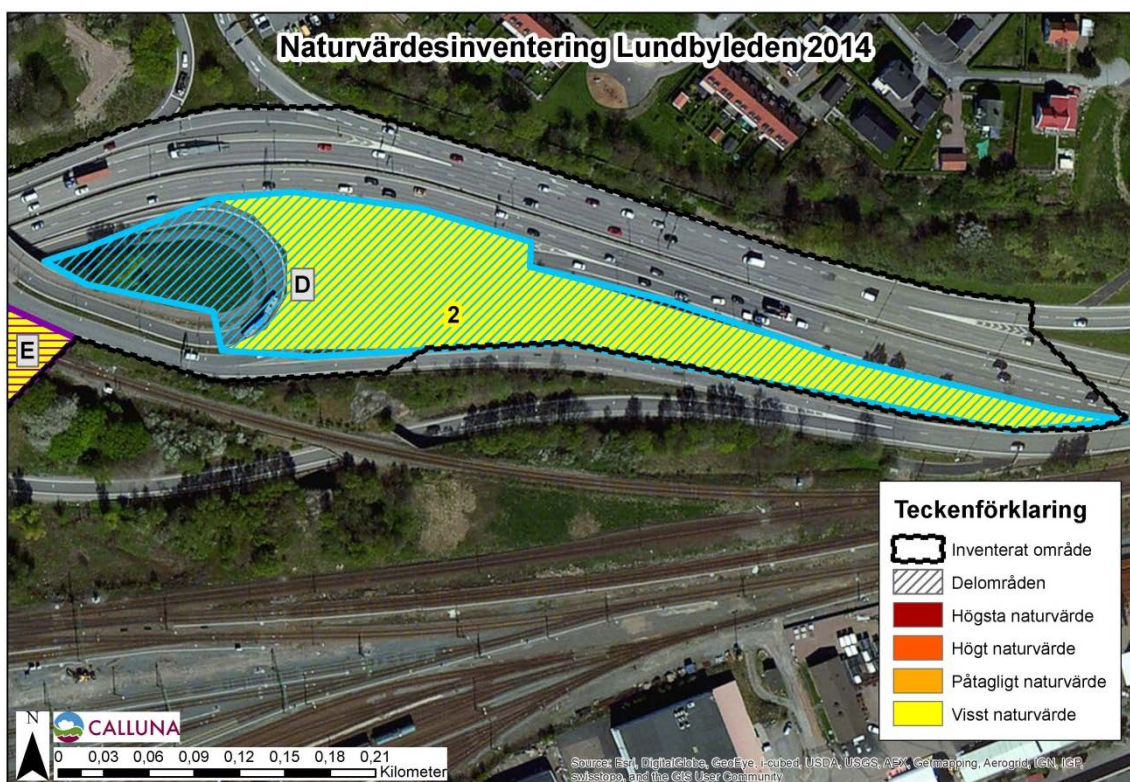
Delområde D vy väster ut

Området består av täta buskage/dungar och klippta vägkanter (figur 7). I buskagen, som verkar vara planterade, växer vresros, ask, skogsalm, skogstry, rosor, glasbjörk, fågelbär, tall, liguster, druvfläder, naverlön, slån, hägg, hagtorn (troligtvis kanadahagtorn), rönn, björk, lönn, avenbok och Cotoneaster. Vägkantsfloran är till största delen trivial, där växer bland annat käringtand, rödklöver, mjölkört, vitklöver och palsternacka.

På norra sidan om vägen, utanför inventerat område, finns liknande buskage samt en mindre parkyta med ädellövträd.

Naturvårdsarter: De rödlistade arterna ask och skogsalm. Indikatorarten käringtand som indikerar värdefulla vägkanter.

Naturvärdesklass: Klass 4 – Visst naturvärde (naturvärdesobjekt 2). Artvärdet är obetydligt. Värdet i biotopen ligger i variationen och mängden av blommande buskar.

Figur 7. Delområde D med naturvärdesobjekt 2.

2.4.5 Delområde E

Delområde E

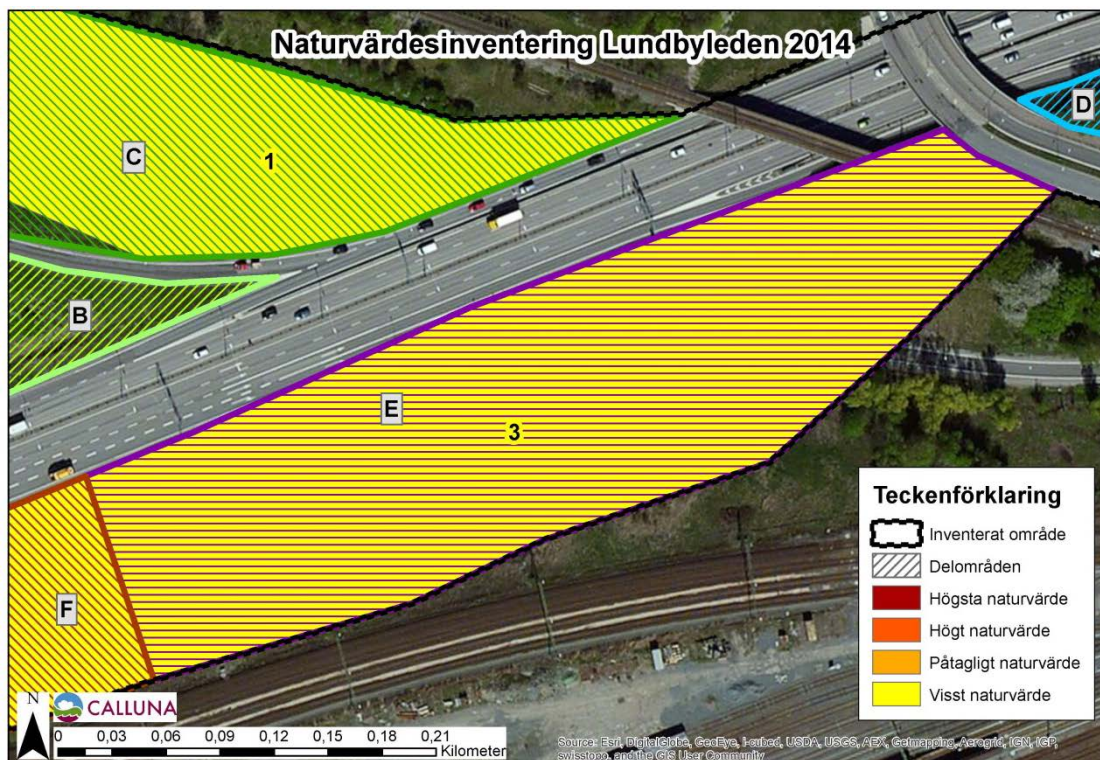

Delområde E, vy österut.

I delområdet finns buskage med bland annat viden, pil, druvfläder, björk, sälg och slån (figur 8). Fältskiktet är gödselpåverkat, frodigt och blomrikt; bland annat älgört, mjölkört, hallon, brännässla, vägtistel, åkertistel. I vägkanten mellan vägen och GC-vägen är det lite torrare där bland annat renfana, käringtand, sötväppling och kamomill växer. Fjärilarna luktgräsfjäril, ängssmygare och rov/kålfjäril noterades.

Naturvårdsarter: Indikatorarterna käringtand och renfana som indikerar värdefulla vägkanter.

Naturvärdesklass: Klass 4 – Visst naturvärde (naturvärdesobjekt 3). Artvärdet är obetydligt, men det finns vissa värden i biotopen såsom en rikblommighet och täta snår samt öppna, varma, vindskyddade ytor.

Figur 8. Delområde E med naturvärdesobjekt 3.

2.4.6 Delområde F

Delområde F

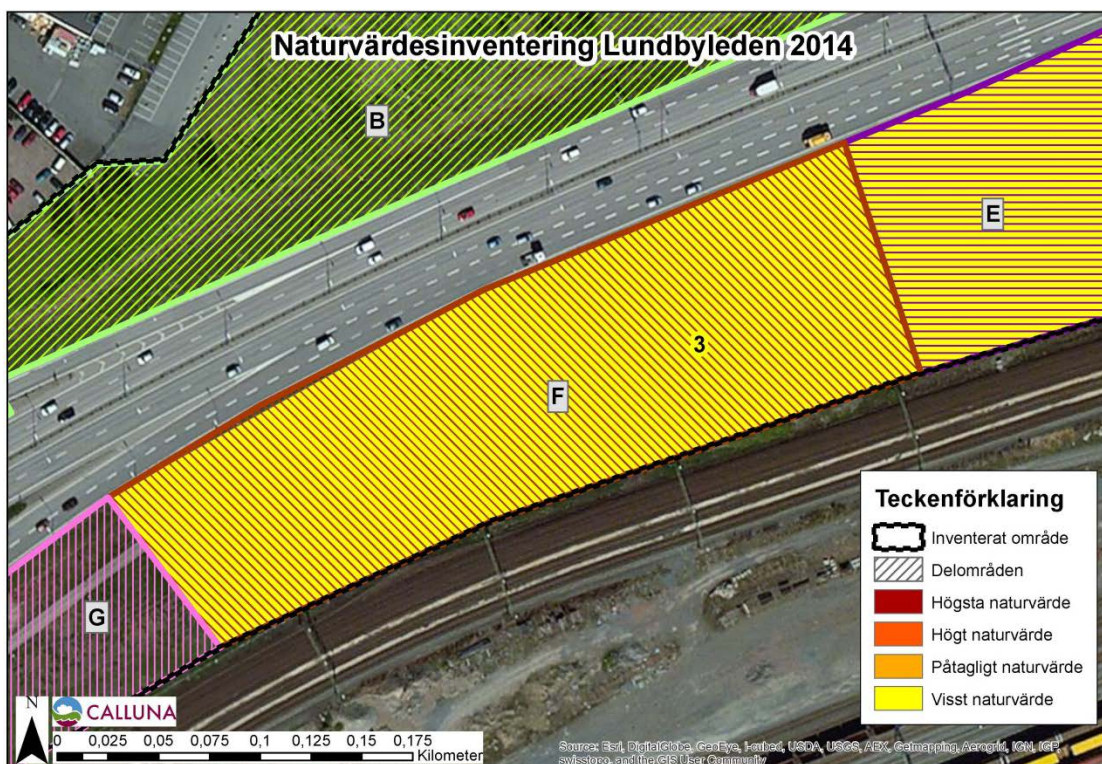

Delområde F

Delområdet mellan järnvägen och GC-vägen består av öppen mark/gläntor omringat av buskage (figur 9). Här växer äkta johannesört, renfana, käringtand, vägtistel och palsternacka i de torra partierna. I de våtare områdena växer vecketåg, skogssäv och vass. Buskskiktet består av bland annat hagtorn, vårtbjörk och nyponros samt en ros som sannolikt är pimpinellros. Närmast järnvägen växer ett band med vass, mjölkört och björk. Fjärilarna lukträsfiaril och rov/kålfjäril noterades.

Naturvårdsarter: Den rödlistade arten pimpinellros (men detta fynd är sannolikt en förvildad trädgårdsvariant, inte den vildväxande arten). Indikatorarterna äkta johannesört, renfana, nyponros och käringtand som indikerar värdefulla vägkanter.

Naturvärdesklass: Klass 4 – Visst naturvärde (naturvärdesobjekt 3). Artvärdet är obetydligt, men det finns vissa värden i biotopen såsom en rikblommighet och täta snår samt öppna, varma, vindskyddade ytor.

Figur 9. Delområde F med naturvärdesobjekt 3.

2.4.7 Delområde G

Delområde G, vy åt sydväst med början på raden med körsbär.

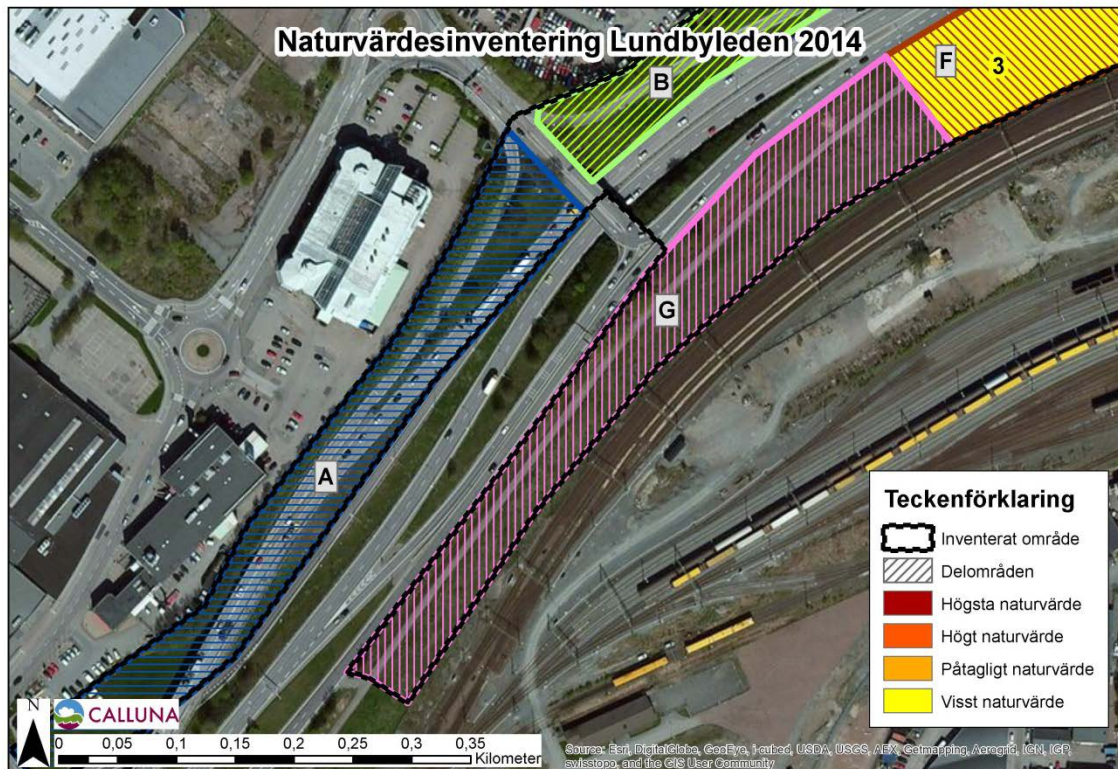

Delområde G, vy åt öster med delområde F i bakgrunden

Delområdet består av en öppen yta med få träd och buskar (figur 10). Fältskiktet domineras av brännässla, men här växer också vass, palsternacka, hundäxing, vägtistel, skräppor och bredbladiga gräs. Längst i sydväst står unga planterade körsbär. Trädraden kan uppfattas som en allé, men träden står långt ifrån varandra (cirka 50 meter). Träden står dock utanför projektområdet.

Naturvårdsarter: -

Naturvärdesklass: Övrigt område. Artvärdet och biotopvärdet är obetydligt.

Figur 10. Delområde G

3 Värden och rekommendationer

3.1 Värden

Generellt i området är de biologiska värdena främst kopplade till buskagen, men även de rikblommiga områden som finns i vissa delar. Blommande och bärande träd och buskar, som t.ex. hagtorn och sälg, är viktiga för många insekter och fåglar. Buskagen är också viktiga som skydd och boplatser. Småvatten såsom dammen och vägdiket skapar en variation i landskapet och kan vara en viktig biotop för många arter. Eftersom inventeringen utfördes mitt i sommaren kan man inte avgöra huruvida dammen och diket används av groddjur eller ej. Inga fynd av groddjur finns dock rapporterade i Artportalen. Dammen och diket ligger också isolerat mellan vägar och järnväg. De generella biotopvärdena och mosaiken i landskapet utgör en ekologisk funktion för det lokala djur- och växtlivet.

Vid inventeringen noterades tre objekt med vissa naturvärden (klass 4). Värdena i dessa delar är av samma karaktär som i övriga delar, men uppvisar en större koncentration av elementen och strukturerna. Inte särskilt många naturvårdsarter noterades, utan bedömningen baseras till största delen på biotopkvaliteter. Tre rödlistade arter noterades: skogsalm (sårbar VU), ask (sårbar VU) och pimpinellros (nationellt utdöd RE). Majoriteten av fynden av skogsalm och ask är i form av sly eller väldigt unga träd, men i delområde B finns en skogsalm i klenare dimension. Pimpinellros är mycket ovanlig och betecknas som utdöd i Sverige, de fynd som görs är oftast förvildade trädgårdsvarianter, så sannolikt även detta fynd.

Alla fåglar omfattas av Artskyddsförordningen (SFS 2007:845). En av de fåglar som noterats, gransångare, har minskat med minst 50 % mellan 1975 och 2005. Sådana arter, tillsammans med de arter som är rödlistade och de som ingår i EU:s fågeldirektiv, bör ges speciell uppmärksamhet.

På bangården söder om inventerat område finns värden till exempel i form av en intressant insektsfauna. De rikblommiga delarna av inventerat område med ruderväxter och blommande buskar kan utgöra en födokälla för insekterna.

Grönområden och grönstråk i stadsmiljö är alltid viktiga. Dels för det lokala klimatet och dagvattenhantering, dels för spridning, födosök och viloplatser för den lokala flora och faunan.

Dammen med omkringliggande bryn i delområde C.

3.2 Rekommendationer

I så stor utsträckning som möjligt bör man undvika att skada eller ta ned träd eller buskage. Då trädens rotsystem har minst lika stor utbredning som dess krona är det viktigt att man inte utför grävarbeten eller kompakterar jorden för nära träd som ska sparas. Likaså bör skador på trädens bark undvikas.

Jätteloka, som hittats i två delområden (A & C) är en invasiv och giftig art. De bestånd som finns bör bekämpas och vid framtida byggnationer är det viktigt att undvika vidare spridning av arten. Arten kan utgöra ett arbetsmiljöproblem vid en framtida byggarbetsplats.

För att projektet inte ska bidra till minskad grönyta och försämrad ekologisk funktion i stadsmiljön bör återplantering ske och mängden grönyta efter ombyggnationen bör inte ha minskat. När man återplanterar buskar och träd bör man prioritera blommande och bärande buskar som till exempel slån, rönn och hagtorn.

Den invasiva och giftiga arten jätteloka i delområde C.

4 Referenser

Fritz, Ö. 2013, *Inventering av kustbandbi, mosshumla och värdefulla miljöer för gaddsteklar vid Kville bangård i Göteborg* Naturcentrum AB

Länsstyrelserna 2010, *Biotopskydd – Bråkiga begrepp* Miljösamverkan Sverige

Naturvårdsverket 2009, *Handbok för artskyddsförordningen Del 1 – fridlysning och dispenser* Naturvårdsverket (2009:2)

SLU 2014, *Artportalen* www.artportalen.se (2014-08-25)

Svedholm, J. 2013, *Inventering av fåglar, kärlväxter och naturvärde, Kville bangård Göteborg. Underlag för utbyggnad av hamnbanan.* Naturcentrum AB

Trafikverket 2012, *Arbetsmetod för inventering och identifiering av artrika vägkanter – Region Väst* Trafikverket (2012:149)

Trafikverket 2014, *Hamnbanan Göteborg, Kville bangård Miljöbeskrivning* Trafikverket 2014-02-10.

